

ТЫРНОВСКАЯ КНИЖНАЯ ШКОЛА, ТОМ 3
ГРИГОРИЙ ЦАМБЛАК
ЖИЗНЬ И ТВОРЧЕСТВО

Третий международный симпозиум
Велико Тырново, 12 — 15 ноября 1980
ИЗДАТЕЛЬСТВО БОЛГАРСКОЙ АКАДЕМИИ НАУК

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Проф. ПЕНЬО РУСЕВ, проф. АНГЕЛ ДАВИДОВ, проф. ВАСИЛКА ТЫПКОВА-
ЗАИМОВА, проф. ГЕОРГИ ДАНЧЕВ

© Великотърновски университет „Кирил и Методий“
Институт за балканистика „Людмила Живкова“ при БАН
1984
c/o Jusautor, Sofia

941 Б (05)

Григорий Цамблак
Изображение в Олендорфский кодекс от 1438—1450 г., содержащий
„Хронику на Констанцкия събор“ от Улрих Рихентал

ПРЕДГОВОР

Третият международен симпозиум „Търновска книжовна школа“, свързан с 1300-годишнината от създаването на българската държава, бе проведен от Комитета за култура, Великотърновския университет „Кирил и Методий“ и Института за балканистика при БАН със съдействието и покровителството на члена на Политбюро на ЦК на БКП и председател на Комитета за култура Людмила Живкова. Той беше посветен на живота, обществената дейност и литературното наследство на големия писател на България и на Югоизточна и Източна Европа Григорий Цамблак и се състоя от 12 до 15 ноември 1980 г. във Велико Търново.

Първият симпозиум (11—14 октомври 1971 г.) обсъди общата тема „Търновска книжовна школа“. Научните резултати от неговата работа бяха публикувани в сборника „Търновска книжовна школа“. 1. С., 1974. Вторият международен симпозиум за Търновската книжовна школа се проведе от 20 до 23 май 1976 г. Плод на неговата научноизследователска програма е сборникът „Търновска книжовна школа. 2. Ученици и последователи на Евтимий Търновски“.

Третият международен симпозиум за Търновската книжовна школа бе открит тържествено в аулата на Великотърновския университет в присъствието на Людмила Живкова, на представители на обществеността на Велико Търново, на гости от София, на научни работници и студенти. При откриването ректорът на университета проф. Ангел Давидов очерта накратко постигнатото от по-ранните два симпозиума и изказа увереност, че третият ще бъде също тъй научно продуктивен и резултатен. Участващите в научната програма на симпозиума, както и всички присъстващи бяха сърдечно поздравени най-напред от името на Комитета за култура. Ст. н. с. к. и. н. Дойно Дойнов, пълномощник на председателя на Комитета за култура, свърза провеждането на симпозиума с програмата на Комитета за култура за чествуването на 1300-годишнината от създаването на българската държава. След като изтъкна приноса на Евтимий Търновски и на неговите ученици и последователи в развитието на българската култура през средновековието, той разказа и за значението, което има тяхното дело за съвременна, социалистическа България. Приветствие от името на Единния център за език и литература при БАН поднесе проф. Дора Иванова-Мирчева, директор на Института за български език при БАН. Тя изрази желанието на научните работници от ЕЦЕЛ да се задълбочат и разширят изследванията за езика, художественото майсторство и общественото дело на Григорий Цамблак, който е най-талантливият ученик на Евтимий Търновски. Проф. Василка Тъпкова-Заимова, която поздрави симпозиума от името на Единния център за исто-

Момент от откриването на Третия международен

симпозиум „Търновска книжовна школа“

рия при БАН, очерта международната значимост на Цамблаковата обществена и художествена творческа дейност. Накрая симпозиумът бе приветствуван и от председателя на Окръжния съвет за култура д-р Мария Манева, която разказа за инициативите на великотърновската общественост във връзка с юбилейната 1981 г. и за отношението на съвременното Велико Търново към търновските дейци на културата през средновековието.

Научната програма на симпозиума се разгърна в две пленарни заседания — при откриването на 12 и в края му на 15 октомври — и девет заседания по секции: три по литературознание, две по езикознание, три по история и културна история, едно по изкуствознание. Общо в програмата бяха включени шестдесет участия. Поради това, че симпозиумът се проведе по средата на семестъра, част от чуждестранните учени не можаха да присъствуват. Настъпилото лошо време и трудните условия за пътуване попречиха и на някои български изследвачи да участвуват в работата на симпозиума. Все пак свои научни изследвания във връзка с живота и творчеството на Григорий Цамблак докладваха десет чуждестранни учени: трима от Румъния, двама от Югославия, двама от Полша, един от Гърция, един от ГДР и един от Дания. От предвидените в програмата български участници на симпозиума не бяха шестима.

Симпозиумът показва категорично многостранността и значимостта на Цамблаковата проблематика, както и все по-нарастващия научен интерес към нея. Особено показателни в това отношение се оказаха извънредно оживените и богати на идеи разисквания в края на почти всички секционни заседания. Почти няма изследвач, докладвал свое проучване, който да не е получил от колегите си идеи или други идеи, препоръки, критични бележки и преценки. Като се има пред вид, че в симпозиума участваха голям брой млади научни работници от почти цялата страна, трябва да се каже, че обсъжданията бяха извънредно полезни не само с оглед на конкретните разработки, но и изобщо като споделяне на научно-изследователски опит на по-възрастните с едва започващите изследвачи.

В настоящия сборник „Търновска книжовна школа. 3. Григорий Цамблак — живот и творчество“ са включени студии и статии, които бяха оформени от авторите им непосредствено след обсъждането на техните доклади или научни съобщения по време на симпозиума.

Без да изчерпва разнообразната и значима Цамблакова научна проблематика, сборникът очертава повечето нейни посоки. Като цяло той е пример на съвременен — при това международно — изследване с комплексен характер. Проучени и изяснени са твърде много и значителни въпроси, засягащи историята, литературата, литературния език, изкуствата, културата не само на средновековна България, но и на Балканите и на цяла Източна и Средна Европа. За първи път голямото международно обществено-политическо и културно дело на Григорий Цамблак и неговото голямо писателско наследство са видени и оценени в тяхната цялост и в международната им значимост. Сборникът е нов ценен научно-изследователски принос, който е резултат от широко сътрудничество на голям брой български изследвачи с изтъкнати чуждестранни учени, осъществено под ръководството на Комитета за култура, Великотърновския университет „Кирил и Методий“ и Института за балканистика при БАН.

От редакционната колегия